

(101SN21)

ASSIGNMENT - 1

M.A. DEGREE EXAMINATION, JULY 2023

First Semester

Sanskrit – Paper – I : ARTHA SASTHRA
AND NITI SASHTRA – I

MAXIMUM MARKS: 30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. प्रश्नाः समाधेयाः

- (a) मूखजनचित्तराधन दुर्घटनिति निरूपयत।
- (b) 'वाग्भूषणमेव भूषणम्' विवृणुत।
- (c) महतां द्विधा वर्तनं पुष्पस्तवकेन लक्षयत।
- (d) 'सर्वे गुणाः काञ्चनमाश्रयन्ति' – विशदयत।
- (e) राज्ञां पृथ्वीपालनप्रकारं वर्णयत।
- (f) कौटिल्यानुसारं मन्त्रिणः गुणगणान् विशदयत।
- (g) इन्द्रियजयस्वरूपं संक्षिपत।
- (h) 'ब्रह्मचर्यम्' विशदयत।
- (i) अर्थशास्त्रानुसारं का नाम विद्या?
- (j) तापसव्यञ्जनः कः?

2. प्रश्नाः समाधेयाः

- (a) अर्थशास्त्रानुसारं आश्रमव्यवस्थायाः लक्षणानि लिखत।
- (b) कौटिल्यमते वार्तादण्डनीतिस्थापनायाः विवरणं लिखत।
- (c) राजर्षिवृत्तम् इति व्यवहारः कः?
- (d) परोपकारिणाम् प्रवृत्तिं लक्षयत?
- (e) सुकविता यद्यस्ति राज्येन किम्? – प्रपञ्चयत।
- (f) मूर्खजनचित्तम् नाराधयेत् – केन कारणेन?

(101SN21)

ASSIGNMENT - 2

M.A. DEGREE EXAMINATION, JULY 2023

First Semester

Sanskrit – Paper – I : ARTHA SASTHRA
AND NITI SASHTRA – I

MAXIMUM MARKS: 30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. प्रश्नौ समाधेयौ।

- (a) भर्तृहरिमतानुसारं विद्वत्पद्धतिं विवृणुत।
- (b) परोपकारविषये कवेः भावं सोदाहरणं प्रतिपादयत।
- (c) अर्थशास्त्रस्य प्रयोजनानि कानि? अद्यतनसमाजे तस्य विनियोगः कीदृशः?
- (d) गूढपुरुषोत्पत्तिप्रकारं विशदयत।

2. सन्दर्भव्याख्यां लिखत।

- (a) राजमहिषी त्वां कामयते।
- (b) प्रदीपः सर्वविद्यानामुपायः सर्वकर्मणाम्।
- (c) त्रय्या हि रक्षितो लोकः प्रसीदति न सीदति।
- (d) निजहृदि विकसन्तः सन्ति सन्तः कियन्तः।
- (e) सेवाधर्मः परमगहनो योगिनामप्यगम्यः।
- (f) काले फलन्ति पुरुषस्य यथैव वृक्षाः।

(101SN21)

ASSIGNMENT - 1

M.A. DEGREE EXAMINATION, JULY 2023

First Semester

Sanskrit – Paper – II : VYAKARANAM – I

MAXIMUM MARKS: 30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. प्रश्नाः समाधेयाः

- (a) उरण् श्वरः - व्याख्यात।
- (b) वान्तो यि प्रत्यये - सोदाहरणं लिखत।
- (c) एङि पररूपम् - विशदयत।
- (d) तोः षि - सोदाहरणं व्याख्यात।
- (e) वा शरि - विशदयत।
- (f) तृजकाभ्यां कर्तरि - उदाहरणं किम्।
- (g) अर्धं नपुंसकम् - व्याख्यात।
- (h) विभक्तितत्पुरुषः कः।
- (i) कर्मधारयः कः।
- (j) समानाधिकरण बहुव्रीहिः - विशदयत।

2. लघुटिप्पणी लिखत।

- (a) रोऽसुपि।
- (b) वा पदान्तस्य।
- (c) सर्वत्र विभाषा गोः।
- (d) एत्येधत्त्यूठसु।
- (e) विसर्जनीयस्य सः।
- (f) इणः षः।
- (g) हलि सर्वेषाम्।
- (h) विप्रतिषेधे परं कार्यम्।

3. सप्रमाणं साधयत।

- (a) रामश्शेते।
- (b) महौषधम्।
- (c) जगदीशः।
- (d) अतोऽहम्।

ASSIGNMENT - 2

M.A. DEGREE EXAMINATION, JULY 2023

First Semester

Sanskrit – Paper – II : VYAKARANAM – I

MAXIMUM MARKS: 30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. सूत्राणि सोदाहरणं व्याख्याता।

(a) उपपदमतिङ् ।	(b) विभाषा समीपे।
(c) छाया बाहुल्ये।	(d) सङ्ख्या वंशयेन।
(e) कर्तृकरणे कृता बहुलम्।	(f) जातेश्च।

2. सप्रमाणं समासरूपाणि लिखत।

- (a) सप्तगङ्गम्।
- (b) अध्यात्मम्।
- (c) राजपुरुषः।
- (d) आतपशुष्कः।
- (e) पुराणमीमांसकाः।
- (f) कठाध्यापकः।
- (g) अलं कृत्वा
- (h) अग्निषोमौ

3. सूत्राणि व्याख्यात।

(a) इद्वृद्धौ	(b) पिता मात्रा
(c) अन्तर्वहिभ्यां च लोम्नः।	(d) द्विगुरेकवचनम्।
(e) राजाहः सश्विभ्यष्टच्।	(f) पञ्चमी भयेन।

4. सोदाहरणं लिखत।

(a) गतितत्पुरुषसमासः	(b) उपमितबहुव्रीहिः
(c) इतरेतरद्वन्द्वः	(d) उपमानकर्मधारथः।
-

(103SN21)

ASSIGNMENT - 1

M.A. DEGREE EXAMINATION, JULY 2023

First Semester

Sanskrit

Paper – III : KAVYAS – I

MAXIMUM MARKS: 30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) मेघदूते यक्षः कुत्र मेघं ददर्श।
- (b) मेघदूते जह्नुकन्था का आसीत्।
- (c) मेघदूते प्रयुक्तः छन्दविशेषः कः ?
- (d) भगवतः स्कन्दस्य वसतिः कुत्रास्ति ?
- (e) मेघदूतानुसारं यक्षस्य शापान्तः कदाभवति ?
- (f) शुकनासः कं उपदिदेश ?
- (g) लक्ष्मी कीदृशा भवति ?
- (h) के न पूजयन्ति द्विजान ?
- (i) इयं दुर्विनीता कं खलीकरोति ?
- (j) महतीयं खल्वनर्थं परम्परा – विवृणुत।

2. प्रश्नः समाधेयाः

- (a) यौवनसमये जायमानदोषात् लिखत।
- (b) राज्यतन्त्रस्य काठिन्यं विवृणुत।
- (c) शुकनासस्य पाण्डित्यं प्रतिपादयत।
- (d) शिप्रान्द्याः वैशिष्ट्यं वर्णयत।
- (e) कैलासः कीदृशः ? वर्णयत।
- (f) यक्षिणी विशालाक्षी कयं शापदिवसगणनं करोति – स्पष्टयत ?

ASSIGNMENT - 2

M.A. DEGREE EXAMINATION, JULY 2023

First Semester

Sanskrit

Paper – III : KAVYAS – I

MAXIMUM MARKS: 30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. द्वावधिकृत्य लिखत।

- (a) (i) प्रकृतिसौन्दर्यवर्णने कालिदासस्य नैपुण्यं यथाग्रन्थं लिखत।
(ii) अलकापत्तणस्य वैलक्षण्यं विवृणुत।
(b) (i) शुकनासोपदेशस्य महत्त्वं सोदाहरणं लिखत।
(ii) गद्यं कवीनां निकषं वदन्ति - सोदाहरणं लिखत।

2. श्लोकद्वयं व्याख्यात।

- (a) धूमज्योतिः सलिलमरुतां सन्निपातः क्र मेघः
संदेशार्थाः क्र पठुकरणैः प्राणिभिः प्रापणीयाः।
इत्यौत्सुक्यादपरिगणयन् गुह्यकस्तं ययाचे
कामाऽऽर्ता हि प्रकृतिकृपणाश्चेतनाचेतनेषु।
- (b) मन्दं मन्दं नुदति पवनश्चानुकूलो यथात्वां
वामश्चायं नदति मधुरं चातकस्ते सगन्धः।
गर्भाधान - क्षण - परिचयान् नूनमाबद्धमालाः
सेविष्यन्ते नयनसुभगं खे भवन्तं बलाकाः
- (c) मन्दाकिन्याः सलिलशिशिरैः सेव्यमाना मरुद्धिः
मन्दाराणामनुतटरूहां छायाया वारितोष्णाः
अन्वेष्टव्यैः कनक - सिकता - मुष्टि - निक्षेप गूढैः
संक्रान्ते मणिभिरमरप्रार्थिता यत्र कन्याः।
- (d) तन्वी श्यामा शिखरिदशना पक्वबिम्बाधरोष्ठी
मध्ये क्षामा चकितहरिणी प्रेक्षणा निम्ननाभिः।
श्रोणीभारादलसगमना स्तोकनम्रा स्तनाभ्यां
या तत्र स्याद्युवतिविषये सृष्टिराधेव धातुः।

(104SN21)

ASSIGNMENT - 1

M.A. DEGREE EXAMINATION, JULY 2023

First Semester

Sanskrit – Paper – IV : POETICS AND
AESTHETICS (I)

MAXIMUM MARKS: 30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. अधोनिर्दिष्टेषु प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) भामहानुसारं काव्यलक्षणं लिखत।
- (b) अभिनवगुप्तस्य नाट्यशास्त्रोपरि रचितारीका का ?
- (c) सरस्वती कण्ठाभरणं केन विरचितम्।
- (d) मम्मटस्य काव्यलक्षणं लिखत।
- (e) भामहेन प्रतिपादिते काव्यप्रयोजनं किम्।
- (f) कथायाः लक्षणं लिखत।
- (g) भामहानुसारं क्लिष्टं किम्।
- (h) व्याकरणशास्त्रवैशिष्ट्यं प्रतिपादयत।
- (i) अपोहवादखण्डनं संक्षिपत।
- (j) कल्पनादुष्टम् इति किम्?

2. प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) मम्मटानुसारं लक्षणाभेदान् विवेचयत।
- (b) आनन्दवर्धनाचार्यस्य ध्वनिवादं लिखत।
- (c) वक्रोक्ति सिद्धान्तं प्रतिपादयत।
- (d) अलङ्काराणां स्वरूपमुक्त्वा संख्या भेदविषये विविधवादान् विशदयत।
- (e) रीतिभेदान् विवृणुत।
- (f) काव्यदोषान् भामहानुसारं विवेचयत।
- (g) स्पोटवाद विषये भामहमतं लिखत।
- (h) शब्दानां साधुत्वासाधुत्वपरिशीलनं निरूपयत।

(104SN21)

ASSIGNMENT - 2

M.A. DEGREE EXAMINATION, JULY 2023

First Semester

Sanskrit – Paper – IV : POETICS AND
AESTHETICS (I)

MAXIMUM MARKS: 30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. समाधेयौ।

- (a) भामहानुसारं शब्दार्थस्वरूपं लिखत।
 - (b) भामहमतानुसारं काव्यभेदान् उक्त्वा महाकाव्यलक्षणं विशदयत।
 - (c) रससिद्धान्त अभिनवगुप्तस्थाभिप्रायं लिखत ?
 - (d) व्याकरणशास्त्रविषये भामहाभिप्रायं लिखत।
-

(105SN21)

ASSIGNMENT - 1

M.A. DEGREE EXAMINATION, JULY 2023

First Semester

Sanskrit – Paper –V : POETICS AND
AESTHETICS (II)

MAXIMUM MARKS: 30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. प्रश्नाः समाधेयाः

- (a) भरताय नाट्य वेदोपलब्धिं विवृणुत।
- (b) अप्सराणां संज्ञा विशेषान् वर्णयत।
- (c) रङ्गस्य पूजाविधानम् वर्णयत।
- (d) भरतं प्रति मुनिजनाः किमपृच्छत्।
- (e) त्रिविधप्रेक्षागृहाणि वर्णयत।
- (f) सात्विकभावान् निरूपयत।
- (g) रसानां दैवतानि विशदयत।
- (h) करुणरसविवेचनं कुरुत।
- (i) नाट्यं किम्?
- (j) वस्तुभेदान् लिखत।

2. प्रश्नचतुष्टयम् समाधत्त।

- (a) सात्विकभावानां लक्षणानि लिखत।
- (b) प्रासङ्गिकं सोदाहरणं लिखत।
- (c) अर्थप्रकृतयः पञ्च - विशदयत।
- (d) सन्धिलक्षणम् किम् - निरूपयत।
- (e) अङ्गास्यम् - विशदयत।
- (f) अपवारितम् - विशदयत।
- (g) वीररसं साङ्गं विवेचयत।
- (h) रसभावयोः सम्बन्धं लिखत।

(105SN21)

ASSIGNMENT - 2

M.A. DEGREE EXAMINATION, JULY 2023

First Semester

Sanskrit – Paper –V : POETICS AND
AESTHETICS (II)

MAXIMUM MARKS: 30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. प्रश्नौ समाधेयौ।

- (a) भरतमुनेः मतानुसारं रससूत्रमुक्त्वा शंकुकसम्मत - वादं प्रदर्शयत।
 - (b) रसदोषानुक्त्वा परिहारान् विशदयत।
 - (c) साङ्गं गर्भसन्धिं निरूपयत।
 - (d) अङ्गानां प्रयोजनम् निरूपयत।
-